

GROEP 3
GROEP 4
GROEP 5
GROEP 6
GROEP 7
GROEP 8

Kranten en tijdschriften

HANDLEIDING VOOR DE LEERKRACHT

Slimme Taal

Verantwoording

© 2003 Stichting leerplanontwikkeling (SLO), Enschede

Auteurs: Projectgroep *Slimme Taal* bestaande uit Ellis Bronkhorst, Nora Steenbergen-Penterman, Resi Meijer, Sylvia Drent, Marit van der Veer en Manon Hulsbeek.

Met medewerking van: Herma Meupelenberg, Meike Heising en Martin Klein Tank

Omslag: Queenie Productions, Delden

Besteladres

SLO, Stichting Leerplanontwikkeling

Afdeling Verkoop

Postbus 2041, 7500 CA Enschede

Telefoon (053) 4840 305

Internet: <http://catalogus.slo.nl>

E-mail: verkoop@slo.nl

Downloadadres handleidingen

www.infohoogbegaafd.nl/publicaties/slo

Slimme Taal, thema Kranten en Tijdschriften bestaat uit:

- werkboekjes voor de groepen 3 tot en met 8 (te bestellen)
- bijbehorende handleidingen per groep (te downloaden)
- algemene handleiding (te downloaden)

De bij de werkboekjes horende handleidingen voor de leerkracht en de algemene handleiding zijn te downloaden via www.infohoogbegaafd.nl/publicaties/slo.

De werkboekjes zijn te bestellen via de afdeling Verkoop van SLO. Elk werkboekje heeft zijn eigen bestelnummer. Het complete pakket werkboekjes (voor de groepen 3 tot en met 8) heeft bestelnummer AN 1.536.8353.

Kranten/Tijdschriften

LESKAART: Ha, ha, dat is leuk nieuws

(4.1)

LESDOELEN

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert wat amuserend nieuws is.

Overige:

- De leerling leert plaatjes en begrippen te categoriseren;
- De leerling leert ruimtelijk inzicht toe te passen voor het precies vullen van een groot tekenvel (A3).

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie:

De leerling is enigszins bekend met het opmaken van een krantenpagina.

Tijdsindicatie:

Ongeveer 1 - 2 uur

Materiaal:

- drie kranten
- pen/potlood
- schaar/lijm
- heel groot vel papier (A2)
- kleurpotloden (keuzeopdracht)
- tekenblaadje (keuzeopdracht)
- eventueel internet (keuzeopdracht)

Uitvoering:

Opdrachten: alleen
 schriftelijk/doe

Afsluiting: alleen

Keuzeopdr.: alleen/samen
 schriftelijk/doe

VOORBEREIDING

Verzamel een aantal (drie) kranten en zorg dat de leerling bij de keuzeopdracht eventueel gebruik kan maken van de computer en het internet. Bekijk het artikel "Op vakantie" op eventuele lastige woorden.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

<i>Opdracht 1</i>	Vraag de leerling na het lezen van de opdracht of hij u kan vertellen wat <i>amuserend nieuws</i> inhoud. Eventueel geeft u een uitleg van het begrip.
<i>Opdracht 2</i>	-
<i>Opdracht 3</i>	-
<i>Afsluiting</i>	Bespreek de opdrachten 1, 2 en 3 met de leerling.
<i>Keuze-opdracht</i>	Als de leerling niets kan bedenken, probeer dan samen te brainstormen over gebeurtenissen die recent hebben plaats gevonden op school die erg grappig gevonden werden. Een geschikte afbeelding kan ook worden gezocht op het internet. Via bijvoorbeeld www.google.nl kan op trefwoord naar afbeeldingen worden gezocht.

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op het eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen Algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

<i>Opdracht 1</i>	• Geeft de leerling een duidelijke omschrijving van het begrip amuserend nieuws?• Begrijpt de leerling het begrip amuserend nieuws?
<i>Opdracht 2</i>	• Heeft de leerling een passende titel voor de artikelen kunnen verzinnen?
<i>Opdracht 3</i>	• Getuigen de artikelen van beheersing van het begrip <i>amuserende artikelen</i>?• Is de leerling er bij het maken van de krantenpagina in geslaagd al het witte papier te bedekken met artikelen? Passen alle artikelen als een puzzel in elkaar?• Ziet het geheel er verzorgd uit? (netjes geknipt, geplakt en geschreven?)
<i>Afsluiting</i>	• Is de reflectievraag zodanig beantwoord dat u kunt lezen wat de leerling daadwerkelijk heeft geleerd?• Kon de leerling de reflectievraag zonder hulp duidelijk beantwoorden?
<i>Keuze-opdracht</i>	• Is het artikel een gedetailleerde beschrijving van een gebeurtenis?• Heeft de leerling het artikel aan twee medeleerlingen laten lezen?• Is het artikel zodanig geschreven dat de leerlingen uit de klas het vlot konden lezen? Vonden de andere leerlingen het artikel grappig? Waarom wel of niet? Wat vond de leerling daarvan?

Kranten/Tijdschriften

LESKAART: Het weerbericht: zon, regen of wind?

(4.2)

LESDOELEN

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert een weerbericht maken.
- De leerling leert wat een pictogram is.

Overige:

- De leerling leert pictogrammen te interpreteren.
- De leerling leert een vergelijking te maken tussen twee weerberichten.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie:

De leerling weet wat het begrip *het weer* inhoudt.

Tijdsindicatie:

Ongeveer 1 - 2 uur

Materiaal:

- twee verschillende kranten van dezelfde datum
- twee kranten van verschillende data
- schaar/lijm
- lijntjespapier
- pen/potlood
- kleurpotloden
- kaartje van jouw provincie
- enkele tekenblaadjes

Uitvoering:

Opdrachten: alleen
 schriftelijk/doe

Afsluiting: samen

Keuzeopdr.: alleen
 schriftelijk/doe

VOORBEREIDING

Bij deze opdrachten zijn twee verschillende kranten nodig van dezelfde datum en twee "dezelfde" kranten van verschillende data. Zorg er tevens voor dat er een kaartje is van de provincie van uw school.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

- Opdracht 1*
- Indien de leerling uit de krant onvoldoende informatie kan halen kan de leerling ook via internet weerkaarten zoeken en uitprinten. Bruikbare pagina's zijn: www.knmi.nl; www.weeronline.nl/Nederland.html en www.weer.nl.

<i>Opdracht 2</i>	Als een leerling moeite heeft met het interpreteren van bepaalde pictogrammen kunt u hem ondersteunen door vragen te stellen als: • Wat zie je op dit pictogram? • Waar moet jij aan denken als je dit pictogram ziet?
<i>Opdracht 3</i>	-
<i>Opdracht 4</i>	-
<i>Afsluiting</i>	U kunt het weerbericht dat de leerling voor het onderzoekje heeft gemaakt eventueel eerst controleren en bijstellen.
<i>Keuzeopdracht 1</i>	-

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op het eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen Algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

<i>Opdracht 1</i>	• Kan de leerling informatie uit een weerbericht invullen in een tabel? • Kan de leerlingen verschillen tussen twee weerberichten weergeven? • Kan de leerling een verklaring voor deze verschillen geven?
<i>Opdracht 2</i>	• Kan de leerling betekenis toekennen aan de pictogrammen?
<i>Opdracht 3</i>	• Kan de leerling het weer van vandaag beschrijven? • Kan de leerling het weer van vandaag weergeven in bijpassende pictogrammen? • Ziet het geheel er verzorgd uit? (netjes geknipt, geplakt en geschreven?)
<i>Opdracht 4</i>	• Zijn de geschreven weerberichten helder en duidelijk geformuleerd? • Zijn de weerberichten typerend voor een bepaald seizoen? • Zijn de weerberichten duidelijk verschillend?
<i>Afsluiting</i>	• Kon de leerling zelf uitleggen aan de medeleerlingen wat de bedoeling van de afsluiting was? • Konden de medeleerlingen de seizoenen makkelijk onderscheiden? Als de leerlingen moeite hadden met het bepalen van het juiste seizoen, laat de leerling dan hiervoor een oorzaak bedenken. • Heeft de leerling een aanvaardbare conclusie geschreven over de uitkomsten van het onderzoek?
<i>Keuzeopdracht 1</i>	• Zijn de tekeningen en weerberichten typerend voor het bijbehorende seizoen?

THEMA: Kranten en tijdschriften

LESKAART: Ik zie, ik zie

(4.3)

LESDOELEN

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert waarom foto's en plaatjes belangrijk zijn in een tijdschrift.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie:

De leerling kan aangeven of hij iets wel of niet mooi vindt.

Tijdsindicatie:

Ongeveer: 2 - 3 uur

Materiaal:

- enkele tijdschriften met veel plaatjes en foto's
- schaar/lijm
- pen/potlood
- twee hele grote vellen papier (A2)
- groot vel papier (A3)
- twee tekenblaadjes
- kleurpotloden (keuzeopdracht)
- waterverf (keuzeopdracht)
- tekenblaadje (keuzeopdracht)

Uitvoering:

Opdrachten: alleen
 schriftelijk/doe

Afsluiting: alleen/samen

Keuzeopdr.: alleen
 schriftelijk/doe

VOORBEREIDING

Verzamel een aantal tijdschriften. Als achtergrondinformatie bij deze opdracht moet u bedenken dat foto's in tijdschriften worden gebruikt om zowel de tekst te verduidelijken als het trekken van de aandacht van de lezer, in de hoop dat de lezer het artikel (eerder) gaat lezen. Dit principe wordt ook veelvuldig gebruikt in reclame.

Bedenk en overleg met de leerling van tevoren welke twee kinderen uit de klas betrokken worden bij de afsluiting.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

Opdracht 1+2 -

Opdracht 3 Als de leerling moeite heeft met het bedenken van redenen, kunt u samen door een tijdschrift bladeren en vragen stellen als:

- Wat zie je op de foto?
- Staat dat ook in de bijbehorende tekst?
- Waar denk je aan bij deze foto?
- Waarom zouden ze deze foto bij de tekst geplaatst hebben?

Opdracht 4 -

Opdracht 5 -

Afsluiting Bespreek met de leerling hoe hij het onderzoekje onder twee klasgenoten wil aanpakken.

Keuzeopdracht 1 Een geschikte afbeelding kan ook worden gezocht op het internet. Via bijvoorbeeld www.google.nl kan op trefwoord naar afbeeldingen worden gezocht.

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op het eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen Algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

<i>Opdracht 1 en 2</i>	• Zijn de vragen voldoende beantwoord?• Is er variatie in beschrijvingen tussen de foto's. Heeft de leerling bij een nieuwe foto ook extra/nieuwe aspecten beschreven?
<i>Opdracht 3</i>	• Heeft de leerling gemeenschappelijke elementen uit de drie foto's gehaald?
<i>Opdracht 4</i>	• Kan de leerling zelfstandig redenen geven waarom foto's in tijdschriften staan?• Getuigen de gevonden plaatjes en foto's van beheersing van de functies?• Kan de leerling zijn keuzes ook motiveren?
<i>Opdracht 5</i>	• Ziet het geheel er verzorgd uit? (netjes geknipt, geplakt en geschreven?)• Kan de leerling gevoelens die door middel van foto's worden opgeroepen verwoorden?
<i>Afsluiting</i>	• Kan de leerling goed uitleggen en samenwerken?• Kan de leerling verwoorden wat de medeleerling heeft gezegd over een foto?• Kan de leerling de overeenkomsten tussen de antwoorden bepalen?• Kan de leerling een reden geven voor de overeenkomsten?
<i>Keuzeopdracht 1</i>	• Getuigt het gevonden of getekende plaatje van beheersing van de redenen?• Getuigt het gevonden of getekende plaatje van originaliteit?• Kan de leerling de keuze van de gevonden afbeelding motiveren?• Ziet het geheel er verzorgd uit? (netjes geknipt, geplakt en geschreven?)

Kranten/Tijdschriften

LESKAART: Advertenties: dat wil ik ook!

(4.4)

LESDOELEN

Op de leskaart vermeld:

- De leerling leert wat het doel is van een advertentie.

Overige:

- De leerling leert wat een product is.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie:

De leerling weet wat advertenties zijn.

Tijdsindicatie:

Ongeveer 2 uur

Materiaal

- tijdschrift met veel advertenties
- schaar/lijm
- pen/potlood
- tekenblaadjes
- kleurpotloden/watervarf
- groot vel papier (A3)

Uitvoering

Opdrachten: alleen
schriftelijk/doe

Afsluiting: samen

Keuzeopdr: samen
schriftelijk/doe

VOORBEREIDING

Verzamel enkele tijdschriften met veel advertenties.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

Opdracht 1 -

Opdracht 2 -

Opdracht 3 -

Opdracht 4 -

Afsluiting Bespreek met de leerling hoe hij het onderzoek onder klasgenoten wil aanpakken.

Keuzeopdracht 1 -

Keuzeopdracht 2 -

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op het eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen Algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

Opdracht 1 • Kan de leerling zelfstandig vijf verschillen tussen de advertenties geven?

Opdracht 2 • Kan de leerling zijn keuze goed motiveren?

- Opdracht 3*
 - Is de geschreven tekst duidelijk geformuleerd?
 - Heeft de tekst van de leerling een duidelijke meerwaarde ten opzichte van de advertentie?
- Opdracht 4*
 - Kan de leerling uitleggen wat hij beter vindt aan zijn advertentie?
 - Ziet het geheel er verzorgd uit? (netjes geknipt, geplakt en geschreven?)
- Afsluiting*
 - Kan de leerling zelf uitleggen aan de medeleerlingen wat de bedoeling van de afsluiting is?
 - Kan de leerling goed verwoorden wat de verschillen zijn in de redenen die medeleerlingen gaven voor de leukste advertentie?
- Keuzeopdracht 1*
 - Kan de leerling de opdracht uitleggen aan de medeleerlingen?
 - Heeft de leerling de conclusie goed verwoord en is deze correct?
- Keuzeopdracht 2*
 - Kan de leerling het onderzoekje in de hogere klas zelfstandig uitvoeren?

Kranten/Tijdschriften

LESKAART: Wat ik altijd al wilde weten

(4.5)

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert wat een interview is en wat gevoels- en meningsvragen zijn.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie:

De leerling weet hoe je een interview afneemt.

Tijdsindicatie:

Ongeveer 1 - 2 uur

Materiaal:

- krant
- schaar/lijm
- tekenblaadjes
- lijntjespapier
- pen/potlood

Uitvoering

Opdrachten: alleen
schriftelijk/doe

Afsluiting: samen

Keuzeopdr: samen
schriftelijk/doe

VOORBEREIDING

Verzamel enkele kranten.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

Opdracht 1 -

Opdracht 2 -

Opdracht 3 -

Opdracht 4 -

Afsluiting Laat de leerling vooraf aan het interview nadenken over de vraag welke medeleerling hij graag zou interviewen en waarom; dit maakt het bedenken van vragen gemakkelijker.

Keuzeopdracht 1 Als de leerling moeite heeft met het bedenken van vragen, stel dan vragen als:

- Wat zou je van je medeleerling willen weten?
- Zijn er onderwerpen die jij belangrijk/leuk vindt en die je bij de vragen aan bod wilt laten komen (Bijvoorbeeld vragen over hobby/huisdieren/favoriete eten/favoriete popgroep/favoriete schrijver/favoriete acteur, enzovoort)

Laat de leerling de vragen nummeren.

Keuzeopdracht 2 Als de leerling moeite heeft met het bedenken van vragen, stel dan vragen als:

- Wat zou je van je leerkracht willen weten?
- Zijn er onderwerpen die jij belangrijk/leuk vindt en die je bij de vragen aan bod wilt laten komen (Bijvoorbeeld vragen over hobby/huisdieren/favoriete eten/favoriete popgroep/favoriete schrijver/favoriete acteur, enzovoort)?

Laat de leerling de vragen nummeren.

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op het eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen Algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

<i>Opdracht 1</i>	• Kan de leerling zijn keuze goed motiveren?
<i>Opdracht 2</i>	• Zijn de vragen voldoende beantwoord?
	• Is de geschreven tekst duidelijk geformuleerd?
<i>Opdracht 3</i>	• Kan de leerling zelfstandig vijf vragen bedenken?
	• Zit er een lijn (bepaalde opbouw) in de vijf vragen?
<i>Opdracht 4</i>	• Kan de leerling zelf een gevoels- en een meningsvraag formuleren en zijn deze correct?
<i>Afsluiting</i>
• Kan de leerling zelfstandig vijf vragen bedenken?
	• Bevatten de vijf vragen zowel gevoels- als meningsvragen?
	• Zit er een lijn (bepaalde opbouw) in de vijf vragen?
	• Kan de leerling zelf uitleggen aan de medeleerling wat de bedoeling van het interview is?
	• Heeft de leerling de antwoorden van het interview goed op schrift kunnen zetten?
	• Is het verslag taalkundig goed geschreven?
<i>Keuzeopdracht 1</i>
• Ziet de gemaakte vragenlijst er verzorgd uit? (netjes opgemaakt en geschreven?)
	• Heeft de leerling het uitdelen, afnemen en verzamelen van de vragenlijsten handig aangepakt?
	• Ziet het gemaakte klasboek er verzorgd uit? (netjes samengevoegd; mooie voorkant/omslag?)
<i>Keuzeopdracht 2</i>
• Kan de leerling zelfstandig vijf vragen voor de leerkracht bedenken?
	• Bevatten de vijf vragen zowel gevoels- als meningsvragen?
	• Zit er een lijn (bepaalde opbouw) in de vijf vragen?
	• Kan de leerling zelf uitleggen aan de medeleerling wat de bedoeling van het interview is?
	• Heeft de leerling de antwoorden van het interview goed op schrift kunnen zetten?
	• Is het verslag taalkundig goed geschreven?

Kranten/Tijdschriften

LESKAART: Alles op een eigen plek

(4.6)

LESDOELEN

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert dat onderwerpen op vaste plekken (rubrieken) in de krant staan.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie: -

Tijdsindicatie:

Ongeveer 1 - 2 uur

Materiaal:

- krant
- schaar/lijm
- pen/potlood
- tekenblaadjes
- internet (keuzeopdracht)
- schoolkrant (keuzeopdracht)

Uitvoering

Opdrachten: alleen/samen
 schriftelijk/doe

Afsluiting: alleen

Keuzeopdr: alleen
 schriftelijk/doe

VOORBEREIDING

Verzamel enkele kranten.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

Opdracht 1 -

Opdracht 2 Als de leerling moeite heeft met het bedenken van drie woorden stel dan vragen als:

- Wat heb jij in de krant bij die rubriek zien staan (foto's, advertenties, artikelen, puzzels?)
- Waar ging de informatie in die rubriek vooral over?

Opdracht 3 -

Opdracht 4 -

Afsluiting Bespreek met de leerling de door hem gemaakte opdrachten.

Keuzeopdracht 1 -

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op het eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen Algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

- Opdracht 1* • Ziet het geheel er verzorgd uit? (netjes geknipt, geplakt?)
- Opdracht 2* • Kan de leerling zelfstandig drie woorden bij elke rubriek bedenken?
 - Tonen de woorden een duidelijk verband met de rubriek of kan de leerling duidelijk het verband tussen het gekozen woord en de rubriek weergeven?
 - Zijn de bedachte woorden origineel?
- Opdracht 3* • Heeft de leerling de opdracht goed uitgevoerd, zie onderstaand antwoordmodel?
 - Foto leger hoort bij de rubriek "Buitenland" of "Buitenlands nieuws"
 - Tekst beleggingsfondsen hoort bij de rubriek "Economie" of "Financieel nieuws"
 - De advertentie van de Volkskrant hoort bij de "Voorpagina"
 - De foto "Ik ben Willem" hoort bij de rubriek "Media" of "Televisie"
 - De rouwadvertentie hoort bij de rubriek "Familieberichten"
 - Het artikel Nederlandse jeugd hoort bij de rubriek "Binnenland" of "Binnenlands nieuws"
- Opdracht 4* • Kan de leerling goed uitleggen en samenwerken?
 - Kunnen de leerlingen de artikelen van elkaar in de juiste rubriek plaatsen/ elkaar helpen bij het vinden van het juiste antwoord zonder voor te zeggen?
- Afsluiting* • Zijn de vragen voldoende beantwoord?
 - Is de geschreven tekst duidelijk geformuleerd?
- Keuzeopdracht 1* • Past het artikel bij de gekozen rubriek?
 - Getuigt het gemaakte artikel van originaliteit?
 - Ziet het geheel er verzorgd uit? (netjes geknipt, geplakt en geschreven?)